اداره کل آموزش و پرورش استان مرکزی	نام و نام خانوادگی	درس : **فارسی (۳)**	شماره صندلی :
اداره آموزش و پرورش ناحیه یک اراک		نیمسال اول **۱۴۰۳- ۱۴۰۲**	نمره :
دبیرستان غیر دولتی نخبگان دانش (متوسطه دوم)	کلاس :	تاریخ امتحان : **۱۸/ ۱۰/ ۱۴۰۲**	امضای مصحح :
	نام دبیر : آقای **صالحی**	مدت امتحان : **۷۰ دقیقه**	

ردیف	سوالات	بارم
	الف) قلمرو زبانی(۷ نمره)	
۱	معنی واژه های مشخّص شده را بنویسید. الف) بازش بخواند؛ باز اعراض فرماید. ب) کافور بر آن ضماد کردند. ج) ممات بی عشق می یاب. د)ازداخل کازیه یک پاکت برداشت.	۱
۲	در عبارت و گروه کلمات زیر، هشت غلط املایی وجود دارد؛ درست آن ها را بنویسید. الف) جزیره های کوچک و بزرگ، مثل وصله های رنگارنگ بر تیلسان آبی مدیترانه دوخته شده است. ب) به تضرّء و زاری- استقرار صلاح ها- غایت القسوای مقصود- بهت و حیرت- طایر قدس- از بحر غرامت و تاوان- مین گزاری- اسیر بعثی- حتّاکی ها در مطبوعات- تجلّی و غرب- شبه و مانند- شرزه شیر ارغند.	۲
۳	جمله « عشق ، آتش است .» را به جمله ای با ساختار (نهاد + مفعول + مسند و فعل) تبدیل کنید .	۰/۵
۴	نقش دستوری واژه های مشخّص شده را بنویسید. الف) در هوای گل روی تو بود خواجو را هم نفس بلبل شب خیز خوش الحان همه شب ب) عاشق ثابت قدم، پروانه را دیدم که او باخت جان در عشق و روی از شمع تابان برنتافت	۱
۵	در عبارات های زیر « وابسته های وابسته » ئ نوع آن ها را مشخّص کنید . « ناله های گریه آلود آن امام را در آن شهر بسیار دردناک به یاد می آورم .»	۰/۵
۶	در کدام بیت حذف فعل به قرینهء معنایی صورت گرفته است؟ واژهء حذف شده را بنویسید. الف) زاهد ظاهرپرست از حال ما آگاه نیست در حق ما هر چه گوید جای هیچ اکراه نیست ب) بنده همان به که ز تقصیر خویش عذر به درگاه خدای آورد	۰/۵
۷	نقش ضمایر پیوسته را بنویسید . با محتسبم عیب مگویید که او نیز پیوسته چو ما در طلب عیش مدام است زمانه بزند آتشم به خرمن عمر بگو بسوز که بر من به برگ کاهی نیست	۱
۸	در عبارت زیر، یک ترکیب وصفی ویک ترکیب اضافی مشخّص کنید. در حیاط چادر زدیم وفقط سرمای کشنده وبرف زمستان بود که توانست اورا به اتاق بکشاند.	۰/۵

www-kanoon-ir

ب) قلمرو ادبی (۵ نمره)

۹	هرکدام ازآرایه های «حسن تعلیل ، حس آمیزی، اسلوب معادله ، کنایه» در کدام یک از ابیات زیر وجود دارد؟ (در هر بیت فقط یک آرایه) الف) عشق بر یک فرش بنشاند گدا وشاه را سیل ، یکسان می کند پست وبلند راه را ب) آتش عشق است کاندر نی فتاد جوشش عشق است کاندر می فتاد ج) از صدای سخن عشق ندیدم خوشتر یادگاری که در این گنبد دوّار بماند د) با آن که جیب وجام من از مال ومی تهی است ما را فراغتی است که جمشید جم نداشت	۱
۱۰	هر کدام از قسمت های مشخص شده، دارای چه نوع اضافه ای است؟ الف) آتش عشق ، اورا چنان گرداند که همه جهان آتش بیند. ب) ای مهربان تر از برگ در بوسه های باران	۰/۵
۱۱	درعبارت زیر سجع ها را مشخّص کنید. «هر نفسی که فرو می رود ممدّحیات است و چون برمی آید مفرّح ذات»	۰/۵
۱۲	در عبارت های زیر ، کدام واژهء مشخّص شده ، مفهوم مجازی دارد ؟ الف) بعد از خواندن این مطلب متوجّه شدم که دنیا عجیب فراموشکار است. ب) نخستین روزی که از پاریز خارج شدم ، سیر جان را آخر دنیا می دانستم.	۰/۵
۱۳	دربیت زیربین کلمات مشخص شده،آرایهء .....وجود دارد. « نی حریف هر که از یاری برید پرده هایش پرده های ما درید »	۰/۵
۱۴	نام پدید آورندگان آثار زیر را بنویسید ۱) تمهیدات ۲) از پاریز تا پاریس ۳) روایت سنگر سازان ۴) تذکره الاولیا	۱
۱۵	حفظ شعر (بیت های زیر را کامل کنید.) الف) ..... زین پس شکی نماند که صاحب نظر شوی ب)ای جویبار جاری،زین سایه برگ مگریز	۱

پ) قلمرو فکری (۸نمره)

۱۶	هریک از مفاهیم داده شده با کدام بیت ارتباط معنایی دارد؟ « تعالی بخش بودن عشق – ناپایداری دنیا – کل شی یرجع الی اصله – برتری عقل بر ظاهر» الف)هرکسی کاو دور ماند از اصل خویش باز جوید روزگار وصل خویش ب)کاووس کیانی که کی اش نام نهادند کی بود؟کجا بود؟کی اش نام نهادند؟ ج)گفت:آگه نیستی کز سر در افتادت کلاه گفت:در سر عقل باید،بی کلاهی عار نیست! د)گرنور عشق حق به دل وجانت اوفتد بالله کز آفتاب فلک خوبتر شوی	۱
۱۷	با توجّه به بیت«در دفتر زمانه فتد نامش از قلم / هر ملّتی که مردم صاحب قلم نداشت»کدام ملّت در گذر روزگار فراموش خواهند شد؟	۰/۵

www.kanoon.ir

۱۸	مفهوم مشترک دو بیت زیر را بنویسید. « شو منفجر ای دل زمانه وان آتش خود نهفته مپسند » «دلا خموشی چرا؟ چو خم نجوشی چرا؟ برون شد از پرده راز، تو پرده پوشی چرا؟»	۰/۵
۱۹	مفهوم عبارت« سودای عشق از زیرکی جهان بهتر ارزد و دیوانگی عشق بر همه عقل ها افزون آید.» را بنویسید.	۰/۵
۲۰	با توجّه به جملهء زیر، چه عاملی امپراتوری های بزرگ را از بین برده است؟ «امپراتوری های بزرگ هم،مانند آدم های ثروتمند،معمولا از سوء هاضمه می میرند.»	۰/۵
۲۱	دربیت زیر «پروانه» نماد چیست؟ ای مرغ سحر عشق ز پروانه بیاموز کان سوخته را جان شد وآواز نیامد	۰/۲۵
۲۲	عبارت « از بیم عقرب جرّاره به مار غاشیه پناه بردن »یادآور کدام مثل است؟	۰/۲۵
۲۳	با توجّه به بیت « هر که جز ماهی، ز آبش سیر شد/ هرکه بی روزی است روزش دیرشد » به سؤالات پاسخ دهید. الف)منظور از «ماهی» چیست؟ ب)قسمت مشخّص شده چه مفهومی دارد؟	۰/۵
۲۴	ابیات وعبارات زیر را به فارسی روان معنی کنید. الف) سر به جیب مراقبت فرو برده بود. ب) یک روز دنیایی به روم چشم داشت وازآن چشم می زد. ج) سینه خواهم شرحه شرحه از فراق تا بگویم شرح درد اشتیاق د) هرجا که عشق باشد،جز او رخت،دیگری ننهد. ه) گفت : نزدیک است والی را سرای،آن جا شویم گفت والی از کجا در خانهء خمّار نیست و) گرم تماشا و غرق در این دریای سبز معلّق بودم که بر آن مرغان الماس پر ، ستارگان از غیب سر می زنند .	۰/۲۵ ۰/۷۵ ۰/۵ ۰/۵ ۱ ۱
« موفّق باشید »		